

België-Nederland, *de eeuwige interland*

Paul Wouters

Als een Nederlandse onderneming een Belgisch bedrijf overneemt (Albert Heijn - Delhaize), of een Belgische onderneming aast op een Nederlands bedrijf (bpost - PostNL) hangt er altijd elektriciteit in de lucht. We zijn goede burens natuurlijk en we gaan tegenwoordig samen op handelsmissie, maar steeds weer duiken ook misverstanden en stekeligheden op. Denk aan irritaties rond de veiligheid van Belgische kerncentrales, het langshepende conflict rond ontpoldering in Zeeland, de IJzeren Rijn.

Waar Belgen en Nederlanders samenwerken, is altijd wel wat te beleven – vaak plezier, maar ook wel onbegrip en zelfs ergernis of wantrouwen. Een heel banaal voorbeeld: Nederlanders raken in de war van de manier waarop Belgen al dan niet tutoyeren; als het hen wordt uitgelegd slaken ze een zucht van verlichting. Belgen begrijpen dan weer niet waar Nederlanders zich druk over kunnen maken. Uit onbegrip kan wantrouwen ontstaan. Onlangs had ik een workshop met IT-projectmanagers van een grote Nederlandse bank. Plaats van de handeling: Brussel. Ze informeren elkaar met een periodiek dashboard, waarop de voortgang van projecten zichtbaar is door middel van de kleuren groen, oranje, rood. Op de dashboards van de Belgen wemelt het van oranje, soms rood; de Nederlanders laten vooral groen zien. Tot grote ergernis van de Belgische collega's, want ze zijn hun vertrouwen in dat optimisme kwijtgeraakt: op de dag dat opgeleverd moet worden, komen alsnog lelijke apen uit de Nederlandse mouw. Pas bij deze gelegenheid in Brussel werd dit probleem benoemd en begreep men het tegen de achtergrond van onderlinge cultuurverschillen.

Dat cultuurverschillen tussen Belgen en Nederlanders aanzienlijk zijn, is inmiddels uitvoerig gedocumenteerd. Uit mijn eigen

onderzoek blijkt dat vooral Nederlanders geneigd zijn de verschillen te onderschatten. Ze gaan er vaak vanuit dat in het bijzonder Vlamingen, die ze nog redelijk goed kunnen verstaan, ongeveer denken en doen zoals zijzelf. Ten onrechte, want vergis je niet: Vlamingen lijken cultureel meer op Walen, Brusselsaars en Fransen dan op Nederlanders. België behoort tot de Latijnse cultuurgroep in Europa, Nederland tot de Noordelijke, samen met Denemarken, Zweden, Noorwegen en het noorden van Duitsland.

Verschillen staan samenwerking natuurlijk niet in de weg, integendeel! Juist doordat Belgen en Nederlanders verrassend vaak op een andere manier tegen zaken aankijken, andere talenten en manieren van communicatie hebben, werk op een andere manier aanpakken en er andere ideeën over kwaliteit op na houden, kunnen ze elkaar uitstekend aanvullen en veel profijt halen uit samenwerken. 'Van hoofdpijn naar meerwaarde' is vaak mijn motto bij workshops met multicultureel samengestelde groepen

van ondernemingen. Ik heb overigens de indruk dat binnen internationale ondernemingen hoe langer hoe meer Benelux-clusters ontstaan, terwijl men voorheen zag dat Nederland meer bij het Verenigd Koninkrijk en België meer bij Frankrijk aanleunde. Het lijkt me een logische en kansrijke ontwikkeling, maar... ga er niet vanuit dat de nieuwe samenwerking vanzelf op rolletjes gaat lopen!

Wat kan men zich nu concreet voorstellen bij die workshops? Het pad naar prettige interculturele samenwerking loopt van bewustwording, over toepassen, naar praktische afspraken en praktijk. De eerste stap is zeer essentieel. Ik heb van dichtbij meegemaakt hoe de top van een onderneming als een struisvogel de kop in het zand stak voor interne cultuurverschillen. In mijn boek vertel ik daar een nogal smeug verhaal over, met naam en toenaam; het is met die onderneming (Fortis) niet goed gegaan. De fase van bewustwording biedt deelnemers diverse 'eyeopeners'. Vanuit het beschikbare onderzoek begrijpt men nu meer van de eigen ervaringen. Dat leidt tot toepassen van die inzichten op wat men met elkaar zoal meemaakt en tot aanbevelingen die men aan zichzelf en elkaar geeft om productiever te werken. Zoals met alle afspraken, dienen ze ook opgevolgd te worden. Eén workshop maakt de lente niet, maar kan wel een doorbraak betekenen.

Ik ontwikkelde een arsenaal aan werkvormen om deelnemers op dit pad te begeleiden. Dat zorgt niet alleen voor veel inzicht, maar ook voor een hoop plezier. En dat is precies de bedoeling. Wij, Belgen en Nederlanders, delen een gevoel voor humor en dat helpt geweldig. 🐘

paulwouters@speakersacademy.nl